

ARCY-FINANSE DLA RODZICÓW

**Stwórz strategię zabezpieczenia
finansowego swojej rodziny**

wersja 2.0

SPIS TREŚCI:

3 Arcy-Finansowe wyzwania

MYŚL PRZYNAJMNIEJ DWA RUCHY DO PRZODU

6 Która opcja bardziej pasuje do Twoich celów i potrzeb?

8 Ile to może kosztować?

8 TOP 3 najlepszych posunięć

GRA ŚRODKOWA, CZYLI ZABEZPIECZ SWÓJ PLAN GRY

9 Miękkie lądowanie (poduszka finansowa)

9 Ile? Ile? Ile?

11 Masz kredyt?

11 Gdzie trzymać oszczędności?

12 TOP 3 najlepszych posunięć

KRÓL(OWA) ZOSTAWIA PO SOBIE PORZĄDEK

13 Dlaczego jest to tak ważne?

14 Dlaczego Polacy tego nie robią?

14 Własnoręczny czy notarialny?

15 Co jeszcze powinieneś wiedzieć?

17 TOP 3 najlepszych posunięć

KAŻDY PIONEK MOŻE KIEDYŚ ZOSTAĆ HETMANEM

17 Czy odkładanie na przyszłość rzeczywiście jest potrzebne?

19 Skąd wziąć na to pieniądze?

19 Ile odłożysz?

21 TOP 3 najlepszych posunięć

ZAKOŃCZENIE / O AUTORZE

ARCY-FINANSOWE WYZWANIA

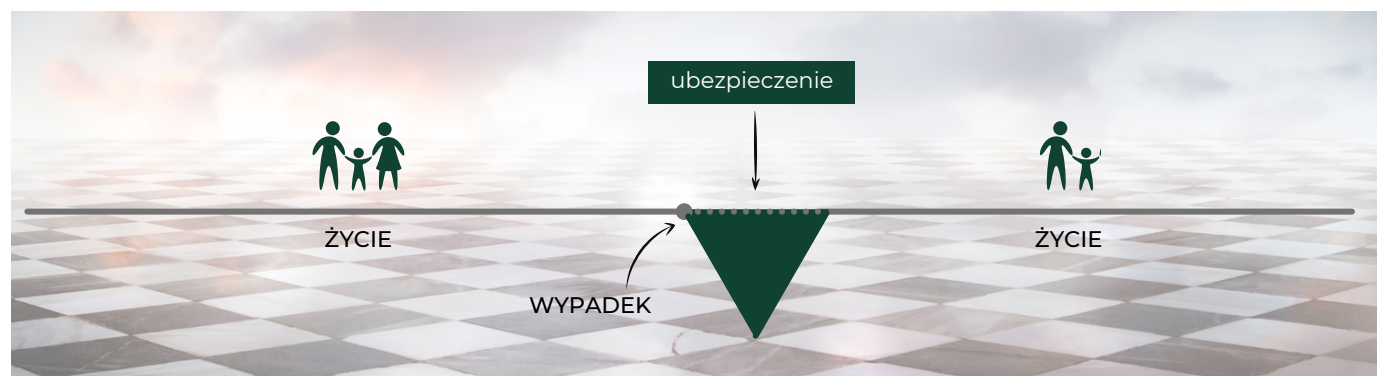
Książka Garriego Kasparowa¹ „**Jak życie naśladuje szachy?**” obrazuje, jak wiele wspólnych mianowników ma życie oraz królewska gra, jaką są szachy. Jedną z zasad szachowej rozgrywki jest odpowiednie zaplanowanie obrony dla najważniejszych figur na szachownicy. W życiu każdego rodzica najcenniejszym skarbem są jego dzieci. Pisząc ten Poradnik, sam jestem dumnym ojcem dwójki wspaniałych pociech. Wierzę, że pomoże on wielu rodzicom zorganizować rodzinne finanse w sposób, który zapewni całej rodzinie bezpieczeństwo i możliwości rozwoju oraz uświadomi, jak ważne jest mądre i odpowiedzialne planowanie przyszłości.

MYŚL PRZYNAJMNIEJ DWA RUCHY DO PRZODU

Wyobraź sobie, że coś się dzieje i ma miejsce najgorszy scenariusz – nie ma Cię. W tym momencie w Twojej głowie powinny pojawić się pytania:

- ♟ Czy zapewniłem/am rodzinie pokrycie naszych zobowiązań?
- ♟ Jak moi bliscy poradzą sobie, kiedy zniknę?

Nie zrozum mnie źle - moją intencją nie jest kogokolwiek straszyć czy niepokoić, ale uświadomić, że bezpieczeństwo finansowe Twojej rodziny jest bardzo ważne. Uważasz, że Ciebie to nie dotyczy? A może uważasz, że nie ma co martwić się na zapas? Nic bardziej mylnego. Najczęstszym bodźcem do podjęcia takich działań jest dla nas dopiero śmierć kogoś w naszym najbliższym otoczeniu. Nie warto jednak czekać aż wydarzy się coś złego, na co nie będziemy mieć już wpływu. Ubezpieczenie na życie to klin, pozwalający aby życie mogło toczyć się dalej pomimo wielkiej dziury, która powstała w momencie gdy kogoś zabrakło.

¹ Garri Kasparow – mistrz Świata w szachach w latach 1985–1993, kandydat na prezydenta Rosji w 2008 roku. W latach 1996-1997 stoczył słynne pojedynki z programem szachowym Deep Blue.

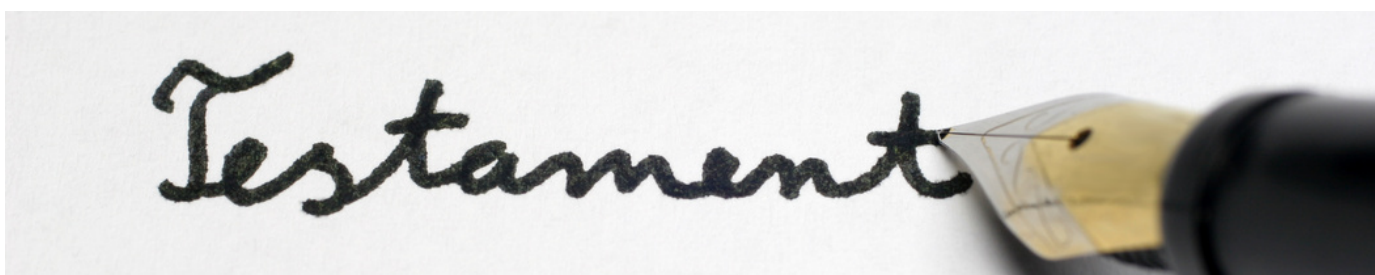
GRA ŚRODKOWA, CZYLI ZABEZPIECZ SWÓJ PLAN GRY

Życie pisze różne scenariusze. W sytuacji, kiedy jesteśmy odpowiedzialni nie tylko za siebie, ale również za całą rodzinę, tym bardziej powinniśmy zadbać o to, aby nasi bliscy byli wyposażeni w środki na czarną godzinę. Niezależnie od Twojej obecnej sytuacji życiowej, zawodowej i istniejących zobowiązań, poduszka finansowa jest elementem absolutnie niezbędnym. W końcu Twoje królestwo (rodzina) musi być bezpieczne w każdym wariantcie, jaki życie może Wam przynieść. Nie daj się zaskoczyć i przygotuj odpowiednią strategię obrony.

KRÓL(OWA) ZOSTAWIA PO SOBIE PORZĄDEK

Mało kto lubi rozmawiać o swojej śmierci, a tym bardziej ją planować. To temat, który wzbudza wiele emocji zwłaszcza wśród naszych najbliższych. Do dziś pamiętam minę swoich rodziców, kiedy wręczyłem im swój testament. Nie zmieniło to mojego podejścia, bo uważam, że warto o to zadbać zanim będzie na to za późno. Każdy, na wypadek swojego zniknięcia z życia bliskich, powinien pozostawić po sobie jak najmniej dodatkowych żmartwień. Spisałeś już swój testament?

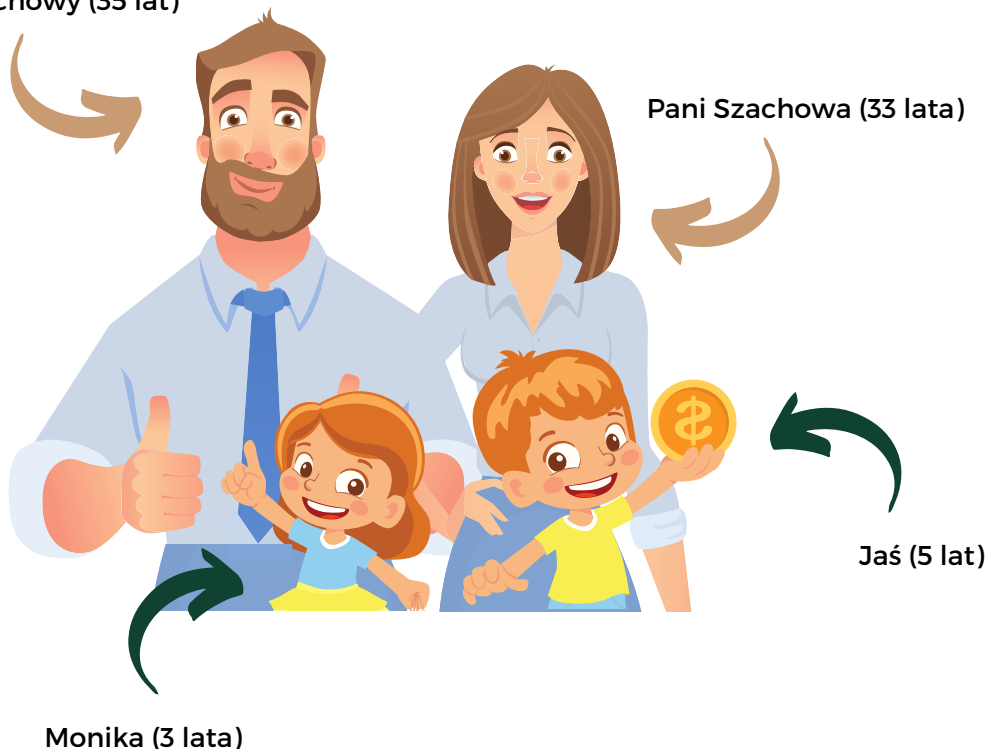
KAŻDY PIONEK MOŻE KIEDYŚ ZOSTAĆ HETMANEM

Myślę, że wielu z nas zastanawia się, jakby to było, gdyby rodzice wsparli nas finansowo przy wejściu w „dorosłość”. Chodzi mi o pieniądze na zakup pierwszego samochodu, na mieszkanie czy inne pomysły, które chcielibyśmy zrealizować po zakończeniu edukacji. Temat jest tym bardziej aktualny, od kiedy w Polsce został wprowadzony program 500+. Warto rozważyć przeznaczenie tych dodatkowych wpływów na poczet oszczędności na przyszłość dzieci. Niezależnie od tego czy takie rozwiązanie będzie dla Ciebie wygodne lub możliwe, jedno warto napisać: oszczędzanie małych kwot od dzisiaj będzie kosztować Cię mniej, niż wyciągnięcie z portfela dużej kwoty w przyszłości.

PAŃSTWO SZACHOWI

Poznajcie Państwa Szachowych, którzy będą nam towarzyszyć jako przykładowa rodzina, która pomoże nam lepiej zobrazować omawiane w Poradniku zagadnienia. Pan Szachowy ma 35 lat, Pani Szachowa ma 33 lata. Ich dzieci mają 3 i 5 lat. Oboje pracują zawodowo i sporą uwagę poświęcają swojej świadomości finansowej. Pomóżmy im zaplanować finansową przyszłość ich rodziny!

Pan Szachowy (35 lat)

Pani Szachowa (33 lata)

Jaś (5 lat)

Monika (3 lata)

MYŚL PRZYNAJMNIEJ DWA RUCHY DO PRZODU

To w jaki sposób zaplanujesz najgorszy scenariusz określi, jak skutecznie zadbałeś o bezpieczeństwo Twojej rodziny. Szczególnie odnosi się to do sytuacji, kiedy to Ty jesteś "naczelną maszynką" do zarabiania pieniędzy. Kredyt hipoteczny, dzieci - to główne powody, dla których należy zadbać o ubezpieczenie na życie.

W Polsce ubezpieczenia OC samochodów są obowiązkowe po to, abyśmy mogli bezpiecznie jeździć po drogach. Zgodnie z badaniem Kantar 8 na 10 mieszkań jest ubezpieczonych. Jak więc sądzisz, czy warto zabezpieczyć swoją rodzinę przed tymi gorszymi scenariuszami, które mogą się przecież przydarzyć w każdej chwili?

KTÓRA OPCJA BARDZIEJ PASUJE DO TWOICH CELÓW I POTRZEB?

Otrzymując co miesiąc wynagrodzenie sam decydujesz, na co przeznaczysz zarobione środki. Możesz wtedy przyjąć, że do dyspozycji każdego miesiąca masz 100% swojej wypłaty, a możesz też zmienić sposób myślenia. Mianowicie, w każdym miesiącu możesz przeznaczyć niewielki procent swojego wynagrodzenia na opłacenie pakietu ubezpieczeniowego, który będzie najlepiej odpowiadał Twoim potrzebom i oczekiwaniom. Moim zdaniem najważniejsze jest ubezpieczenie od śmierci.

Dodatkowo możesz ochronić się na wypadek:

- o śmierci wskutek nieszczęśliwego wypadku,
- o śmierci wskutek wypadku komunikacyjnego,
- o całkowitej niezdolności do pracy,
- o wystąpienia nowotworu i jego leczenia,
- o poważnego zachorowania,
- o pobytu w szpitalu i operacji.

MOŻLIWOŚCI PRACY W WIEKU 35 LAT

WARIANT BEZ UBEZPIECZENIA		WARIANT Z UBEZPIECZENIEM
100 000 ZŁ	← ROZNY DOCHÓD →	94 000 ZŁ (+6000 ZŁ ubezpieczenie)
0 ZŁ	← ŚMIERĆ →	500 000 ZŁ
0 ZŁ	← KALECTWO →	5000 ZŁ
0 ZŁ	← EMERYTURA →	500 000 ZŁ

PRAKTYCZNY PRZYKŁAD:

Pan Szachowy zarabia 7000 zł, Pani Szachowa zarabia 5000 zł.
Państwo Szachowi mają następującą sytuację życiową:

- Zobowiązania (kredyt na mieszkanie) : 450 000 zł
- Koszty życia: 11 400 zł / miesięcznie,
z uwzględnieniem raty kredytu 3 400 zł

Potrzebne ubezpieczenie:

450 000 zł + (11400 - 3400) zł x 12 x 2 = 642 000 zł dla Pani Szachowej i Pana Szachowego na 20 lat,
czyli do czasu spłaty kredytu i planowanego zakończenia edukacji przez dzieci;

Dlaczego tak?

Po śmierci jednego z rodziców część ubezpieczenia idzie na poczet spłaty kredytu hipotecznego w całości. Także ten koszt odpada całkowicie. Pozostałe środki są zaplanowane na 2 lata kosztów na niezmiennym poziomie życia. Byłby to czas, który drugi rodzic miałby na poukładanie spraw rodziny na nowo. Oczywiście zakładając, że dalej kontynuowałby pracę, to czasu zabezpieczonego finansowo byłoby zdecydowanie więcej.

Adnotacja:

Zwróć uwagę, że przy tych wyliczeniach zakładamy, że Państwo Szachowi nie mają dodatkowych aktywów. Gdybyśmy przyjęli, że mają, sytuacja mogłaby wyglądać inaczej. Jednak tu warto podkreślić, że pieniądze z ubezpieczenia mogą pojawić się bardzo szybko, najczęściej do 30 dni.

ILE TO MOŻE KOSZTOWAĆ?

Jeśli pomyślisz o ubezpieczeniu na życie w wieku 30 lat, masz szansę na uzyskanie bardzo niskich składek. Oczywiście wpływ na nie ma suma ubezpieczenia, czyli kwota, którą dostaliby Twoi bliscy po Twojej śmierci. Oprócz tego kluczowy jest czas, na jaki chcesz zawrzeć polisę. To w największej mierze zależy od Twoich planów finansowych, bo może już za 15 lat będziesz miał wystarczająco duże aktywa, aby nie potrzebować takiej ochrony. Ten czynnik daje Ci gwarancję, że przez umówiony okres ubezpieczyciel nie podniesie Ci składki w Twojej umowie.

Przykładowe wyliczenia składki miesięcznej dla osoby urodzonej 11.04.1993 (30-latek):

300 000 zł na 20 lat	300 000 zł na 30 lat	500 000 zł na 20 lat	500 000 zł na 30 lat
45,67 zł	82,50 zł	76,13 zł	137,50 zł

35-latek (11.04.1988) też zupełnie nie ma się czego obawiać. Taki wydatek nie powinien zdrenować jego portfela. Miesięczne składki ubezpieczenia wyglądają następująco:

300 000 zł na 20 lat	300 000 zł na 30 lat	500 000 zł na 20 lat	500 000 zł na 30 lat
74,93 zł	132,59 zł	124,88 zł	220,99 zł

TOP 3 NAJLEPSZYCH POSUNIĘĆ:

- Zastanów się, czy Twoja rodzina jest zabezpieczona finansowo na wypadek braku kluczowych osób.
- Sprawdź, ile mogłoby kosztować ubezpieczenie na życie dla Ciebie i Twojego małżonka.
- Uwzględnij w swoim budżecie składki na ubezpieczenie i emeryturę jako elementy stałe.

Pomożemy Ci znaleźć produkt, który najlepiej wpisze się w potrzeby Twoje i Twojej rodziny. Jeżeli chcesz się dowiedzieć, ile może kosztować idealny dla Ciebie pakiet ubezpieczeniowy lub chcesz przeanalizować swoje dotychczasowe ubezpieczenie z Ekspertem, umów się na bezpłatną konsultację z Doradcą PCA.

GRA ŚRODKOWA, CZYLI ZABEZPIECZ SWÓJ PLAN GRY

Duża część debiutów w partii szachowej nazywa się obroną, np. francuską, holenderską czy sycylijską. Te defensywne nazwy to jedynie odpowiednie rozstawienie swoich figur na początku rozgrywki, aby na dalszym etapie mieć dobre możliwości ataku. Tak samo jak w szachach, tak i w prawdziwym życiu, powinieneś w pierwszej kolejności zabezpieczyć finanse swojej rodziny, aby móc realizować Wasze ambitne cele.

MIĘKKIE LĄDOWANIE (PODUSZKA FINANSOWA)

Bez względu na to, kim jesteśmy i co robimy, każdemu z nas zdarzają się wydatki, których wcześniej nie przewidzieliśmy. To normalne i zupełnie nie warto się tym przejmować. Warto jednak się na to wcześniej przygotować, aby mieć odpowiedni komfort finansowy i spokojną głowę. Do tego właśnie służy poduszka finansowa, której wysokość każdy powinien indywidualnie ustalić. Z naszym kapitałem bezpieczeństwa finansowego jest jak ze spadochronem zapasowym – najlepiej nie używać, ale w niektórych sytuacjach jest niezbędny, aby wylądować bez szwanku. Rodzice są odpowiedzialni nie tylko za siebie, ale za całą rodzinę, więc sprawa jest tym bardziej priorytetowa.

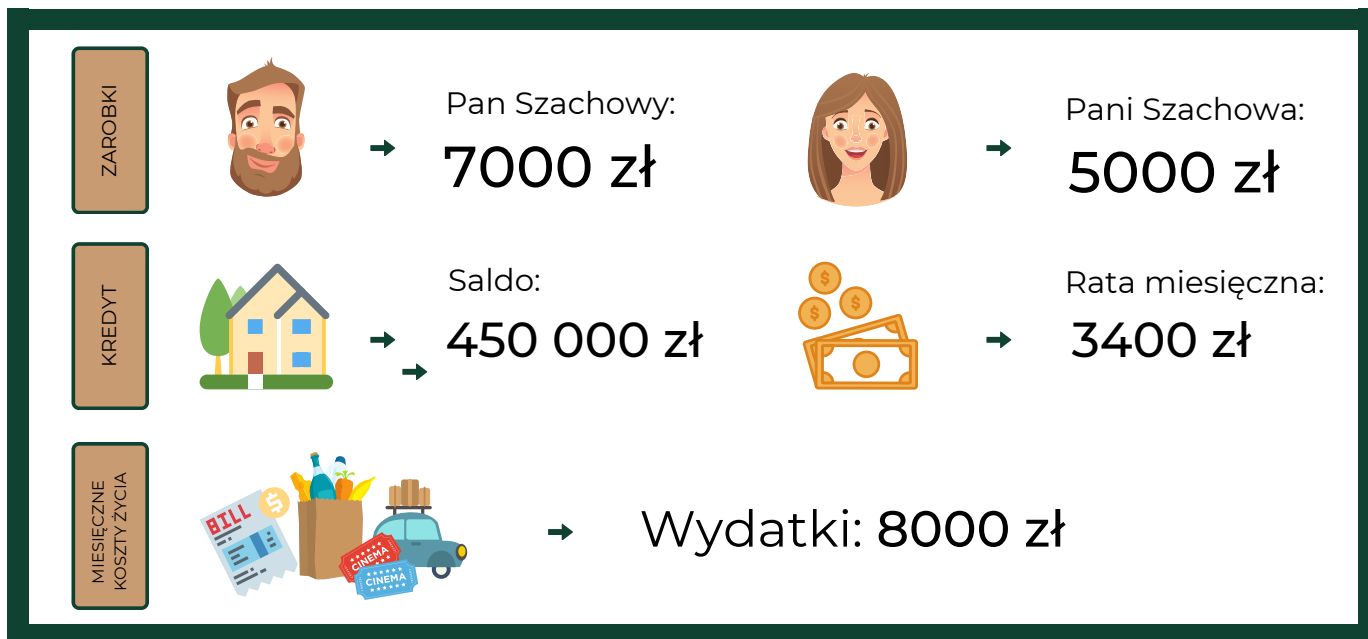
ILE? ILE? ILE?

Niezależnie od tego jak pewnie czujemy się zawodowo, warto zadbać o środki na wszelki wypadek. Nauczyliśmy się już, że świat potrafi się zmienić o 180 stopni w ciągu zaledwie kilku miesięcy, a nawet tygodni. W zależności od naszej sytuacji życiowej i zobowiązań, poduszka finansowa powinna pokrywać nasze koszty życia na najbliższe od 6 do 24 miesięcy. Najłatwiej mają osoby bez zobowiązań oraz ze stabilną sytuacją w pracy. Pracownicy o nietypowych stanowiskach, dla których znalezienie nowego zatrudnienia mogłoby być trudniejsze, powinni uwzględnić to w swoich planach. Warto dodać, że poduszka finansowa powinna podążać za zmianami w naszym życiu, abyśmy mogli utrzymać dotychczasowy jego standard.

PRAKTYCZNY PRZYKŁAD:

Państwo Szachowi chcą sprawdzić, jaką powinni stworzyć poduszkę finansową dla swojej rodziny. Podsumowują więc swoje zarobki, wydatki i rozpisują plan finansowy.

SYTUACJA FINANSOWA 4-OSOBOWEJ RODZINY PAŃSTWA SZACHOWYCH:

POTRZEBNA PODUSZKA FINANSOWA:

WARIANT 1		WARIANT 2
PODUSZKA NA ŻYCIE	PODUSZKA NA KREDYT	PODUSZKA OGÓLNA
OD 6 DO 24 MIESIĘCY x WYDATKI (8 000 zł)	OD 6 DO 24 MIESIĘCY x RATA (3 400 zł)	OD 6 DO 24 MIESIĘCY x KOSZTY ŻYCIA (8 000 wydatki + 3 400 kredyt)
48 000 ZŁ - 192 000 ZŁ	20 400 ZŁ - 81 600 ZŁ	68 400 ZŁ - 273 600 ZŁ

MASZ KREDYT?

Jeśli oprócz wspaniałych, młodszych wersji Ciebie masz kredyt mieszkaniowy, to zadбай o budżet na poczet przynajmniej 6 rat. Życie pisze różne scenariusze. Bank nie będzie długo czekał na spłatę Twojego zobowiązania, a konsekwencje braku jego spłaty mogą być bardzo nieprzyjemne.

Od Ciebie zależy, czy wydzielisz sobie specjalny budżet odpowiadający za Twój kredyt, czy uwzględnisz ratę w podstawowych kosztach Twojego życia. Często stworzenie różnych kont celowych jest pomocne przy zarządzaniu swoimi finansami. Najważniejsze jest to, żebyś w sposób zaplanowany zadbał o długofalowe bezpieczeństwo swojej forticy, bo przecież zaciągnąłeś zobowiązanie na 20-30 lat.

GDZIE TRZYMAĆ OSZCZĘDNOŚCI?

Od strony technicznej, nasz spadochron finansowy powinien również pracować, czyli być inwestowany. Jednakże najważniejsze, aby odbywało się w sposób bardzo bezpieczny. Priorytetem jest stabilność, a nie zysk. Ponadto, co równie ważne, powinniśmy mieć dostęp do całości tych pieniędzy w dowolnym czasie. Nie ma mowy o blokowaniu tego kapitału, bo sami nie wiemy, kiedy może nam być potrzebny. Wskazane jest też, aby rozsądnie podzielić sobie te środki na różne miejsca, które spełniają powyższe warunki.

W ramach rozwiązań, które można wybrać znajdziemy konta oszczędnościowe, lokaty czy bezpieczne Fundusze Inwestycyjne Otwarte. Naturalnie każda z tych form ma swoje plusy i minusy. Jedną z możliwych do zastosowania strategii jest przeznaczenie części pieniędzy na konto oszczędnościowe, a pozostałych na bardziej zyskowne narzędzia. Wtedy do tych w banku mamy praktycznie natychmiastowy dostęp. Natomiast inne produkty dadzą nam możliwość atrakcyjniejszego lokowania oszczędności i możliwość wypłaty naszych środków, kiedy okażą się potrzebne.

Konto oszczędnościowe

Lokaty bankowe

Fundusze Inwestycyjne Otwarte

Dzisiejsze okoliczności, kiedy mierzymy się z okresem podwyższonej inflacji, sprawiają, że nasuwa się pytanie - co zrobić i jakie rozwiązanie wybrać? Nie jest to kluczowa sprawa. Najistotniejsze jest to, żeby posiadać kapitał bezpieczeństwa. Przy obecności dzieci nie wyobrażam sobie, aby doprowadzić do sytuacji, kiedy przejściowe turbulencje finansowe wpływają na komfort życia rodziny. **Zgromadź odpowiednią ilość środków, aby Twój bliscy mogli czuć się bezpiecznie!** Jeśli po roku zauważysz, że Wasza poduszka finansowa nie odpowiada już bieżącej sytuacji, dostosuj ją, aby była na odpowiednim poziomie.

Zastanawiasz się jak w takim razie opracować plan działania? Zgodnie z modelem kont Harva Eker'a co miesiąc powinieneś wydzielać minimum 20% Twoich zarobków. 10% odkładasz na poczet poduszki finansowej, aby zapewnić sobie bezpieczeństwo i komfort tu i teraz. Kolejne 10% idzie na Twoje Konto Wolności Finansowej. To na tym koncie odkładasz środki, które pozwolą Ci w dalszej przyszłości nie martwić się o pieniądze.

TOP 3 NAJLEPSZYCH POSUNIĘĆ:

- 👤 Określ, jakiej wysokości poduszkę finansową powinna posiadać Twoja rodzina.
- 👤 Jeśli nie posiadasz jeszcze wystarczająco dużego kapitału bezpieczeństwa, stwórz realny plan działań, aby go zgromadzić.
- 👤 Aktualizuj, np. co roku, swoją sytuację, aby wysokość poduszki finansowej była adekwatna do Waszej bieżącej sytuacji.

Pomożemy Ci stworzyć plan budowy poduszki finansowej, który najlepiej dopasuje się do potrzeb Twoich i Twojej rodziny. Jeżeli chcesz się dowiedzieć jak zapewnić swojej rodzinie finansową stabilność i jak zarządzać środkami w mądry sposób, umów się na bezpłatną konsultację z Doradcą PCA.

² **Harv Eker** — milioner, przedsiębiorca i autor wielu książek. W jednej z nich: „Bogaty albo biedny, po prostu różni mentalnie” opisuje metodę „6 stoików”. Polega ona na tym, że każdy przychód, który otrzymujemy, należy od razu podzielić na tytułowe „6 stoików” lub „6 kont bankowych”.

KRÓL(OWA) ZOSTAWIA PO SOBIE PORZĄDEK

Nie jest to artykuł poświęcony temu, jak napisać testament. Nie znajdziesz tutaj niesamowitych prawniczych zapisów, które będą gotowym rozwiązaniem dla Ciebie. To, co tutaj przeczytasz to kilka impulsów, które powinny pokazać Ci, że testament warto spisać. Bądź liderem i dobrym przykładem dla swoich dzieci. Pomimo lęku poruszaj trudne tematy i zadbaj o to, żeby na wypadek Twojej śmierci inni byli wdzięczni, że wykazałeś się odpowiedzialnością i dojrzałością.

DLACZEGO JEST TO TAK WAŻNE?

Zgodnie z badaniem Kantar „Sporządzanie testamentu w opinii i doświadczeniach Polaków” z początku 2021, tylko 8% respondentów sporządziło testament. Co gorsze jest to wynik o 5% niższy niż w 2017 roku. W większości przypadków było to spowodowane brakiem przemyśleń w tym temacie. Miałem to szczęście, że kilka lat temu uczestniczyłem w szkoleniu dotyczącym sukcesji majątkowej. To otworzyło mi oczy i jak tylko na świecie pojawił się mój synek, od razu zadbałem, aby uporządkować sprawy majątkowe na wszelki wypadek. Należy tutaj podkreślić, że testament może mieć szczególnie duże znaczenie, kiedy Twoje dzieci nie są jeszcze pełnoletnie. Ja skorzystałem z porady eksperta, aby spisać dokument wedle mojego planu.

PRZYKŁADOWE TRUDNOŚCI PRZY BRAKU TESTAMENTU:

Potrzeba zgody sądu rodzinnego na rozporządzenie majątkiem

Ciągłość przedsiębiorstwa przy śmierci właściciela

Ukryte dzieci

Trudność w podziale majątku przy niejednorodnych pomysłach na jego wykorzystanie

DLACZEGO POLACY TEGO NIE ROBIĄ?

Prawie połowa respondentów (44%) badania Kantar jako powód braku spisane testamentu wskazuje, że się nad tym nie zastanawiała. Kolejne dwa powody z odpowiedziami na poziomie ok. 20%, to brak czegoś cennego do przekazania oraz zbyt wczesny czas na takie decyzje.

Według badania połowa osób w wieku 55-59 lat oraz zamieszkujących wsie lub miasta 10-19 tys. mieszkańców nie myślała jeszcze o testamencie. Brak posiadania majątku deklarują częściej kobiety (26%), badani w wieku 65-69 lat (33%) oraz osoby o wykształceniu podstawowym (36%).

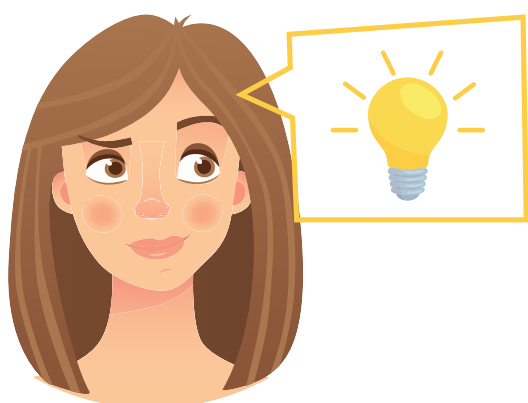
Z kolei częściej na zbyt wczesną decyzję zwracają uwagę następujące grupy:

- mężczyźni (25%),
- osoby w wieku 45-49 lat (39%),
- osoby o wykształceniu wyższym (28%),
- mieszkańcy miast do 10 tys. mieszkańców (34%).

Respondenci w wieku 55-59 lat (50%) oraz zamieszkujący wsie lub miasta 10-19 tys. mieszkańców (49%) najczęściej nie myśleli jeszcze o testamencie. Na zbyt wczesną decyzję częściej zwracają uwagę mężczyźni (25%), respondenci w wieku 45-49 lat (39%), osoby o wykształceniu wyższym (28%) oraz mieszkańcy miast do 10 tys. mieszkańców (34%).

WŁASNORĘCZNY CZY NOTARIALNY?

Bez większego komentarza zostawiam dla Ciebie tutaj artykuły z Kodeksu Cywilnego. Często bezpośrednie źródło jest najlepszym miejscem do pozyskania informacji. Zapoznaj się, a potem podejmij swoją decyzję. Moim zdaniem może to zależeć od tego, jak mocno skomplikowane zapisy chcesz zawrzeć w swoim testamencie. Według badania Kantar ok. 70% osób w 2021 roku spisało testament notarialny.

Art. 949. [Testament holograficzny]

§ 1. Spadkodawca może sporządzić testament w ten sposób, że napisze go w całości pismem ręcznym, podpisze i opatrzy datą.

§ 2. Jednakże brak daty nie pociąga za sobą nieważności testamentu własnoręcznego, jeżeli nie wywołuje wątpliwości co do zdolności spadkodawcy do sporządzenia testamentu, co do treści testamentu lub co do wzajemnego stosunku kilku testamentów.

Art. 950. [Testament notarialny]

Testament może być sporządzony w formie aktu notarialnego.

CO JESZCZE POWINIENES WIEDZIEĆ?

Art. 941.

Rozrzucić majątkiem na wypadek śmierci można jedynie przez testament.

Art. 942.

Testament może zawierać rozrządzenia tylko jednego spadkodawcy.

Art. 943.

Spadkodawca może w każdej chwili odwołać zarówno cały testament, jak i jego poszczególne postanowienia.

Art. 944.

§ 1. Sporządzić i odwołać testament może tylko osoba mająca pełną zdolność do czynności prawnych.

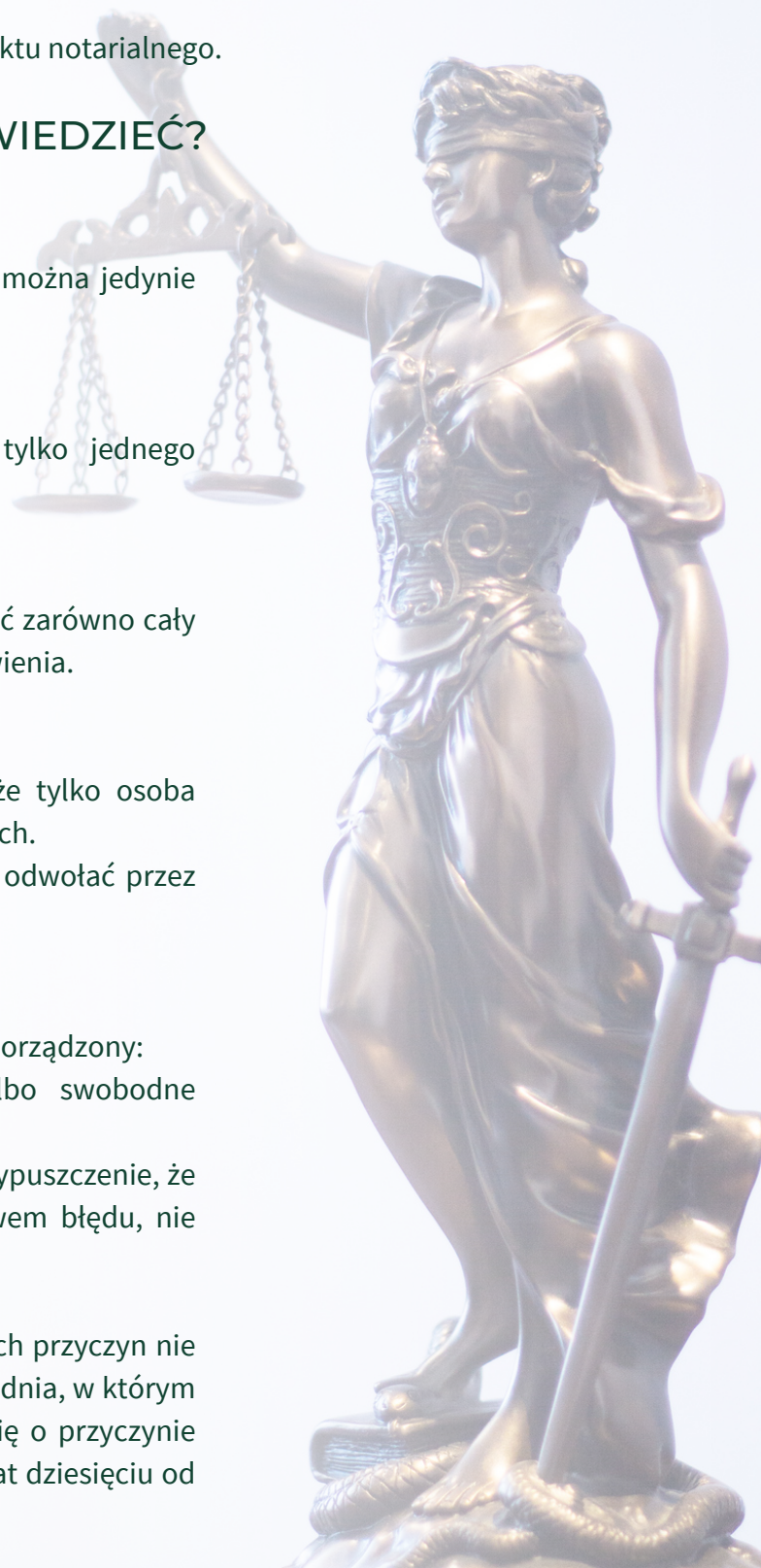
§ 2. Testamentu nie można sporządzić ani odwołać przez przedstawiciela.

Art. 945.

§ 1. Testament jest nieważny, jeżeli został sporządzony:

- 1) w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli;
- 2) pod wpływem błędu uzasadniającego przypuszczenie, że gdyby spadkodawca nie działał pod wpływem błędu, nie sporządziłby testamentu tej treści;
- 3) pod wpływem groźby.

§ 2. Na nieważność testamentu z powyższych przyczyn nie można się powołać po upływie lat trzech od dnia, w którym osoba mająca w tym interes dowiedziała się o przyczynie nieważności, a w każdym razie po upływie lat dziesięciu od otwarcia spadku.

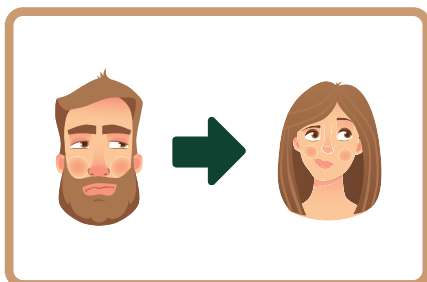
PRAKTYCZNY PRZYKŁAD:

Państwo Szachowi uczestniczyli **w szkoleniu dotyczącym sukcesji majątkowej**, co przekonało ich, że jest to bardzo ważny temat. Pomimo tego, że ich sytuacja finansowa nie jest zbyt skomplikowana, postanowili skorzystać z pomocy prawnika. Za konsultacje zapłacili 250 zł. W ramach rozmowy specjalista odpowiedział na wszelkie pytania oraz pomógł poukładać testament w ten sposób, aby odpowiadał on oczekiwaniom Państwa Szachowych.

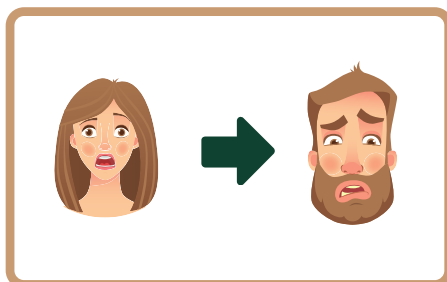

Podstawowe elementy, które uwzględnili:

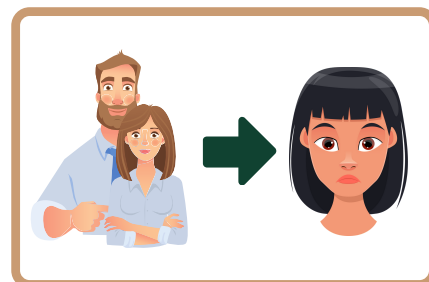
JEŚLI NIE MA PANA SZACHOWEGO,
TO CAŁOŚĆ MAJĄTKU IDZIE
DO PANI SZACHOWEJ

JEŚLI NIE MA PANI SZACHOWEJ,
TO CAŁOŚĆ MAJĄTKU IDZIE
DO PANA SZACHOWEGO

JEŚLI NIE MA PAŃSTWA SZACHOWYCH,
TO JEST WYZNACZONY OPIEKUN
PRAWNY DLA DZIECI I MAJĄTKU

Przedstawione informacje z pewnością nie wyczerpują tematu, bo jest on dość skomplikowany i przede wszystkim trudny. Pamiętaj, że możesz skorzystać z porad ekspertów, którzy zajmują się tymi kwestiami. Najważniejsze: to Ty jesteś Królem / Królową Waszej rodziny, więc myśl strategicznie i zadbaj o bezpieczeństwo swoich bliskich.

TOP 3 NAJLEPSZYCH POSUNIĘĆ:

- ♟ Przeanalizuj swoją sytuację pod kątem sukcesji majątkowej. Jeśli jesteś przedsiębiorcą, tym bardziej powinieneś sprawdzić, jak zabezpieczyłeś swój biznes.
- ♟ Zdecyduj, czy Twoja sytuacja jest na tyle skomplikowana, aby warto było umówić się na konsultacje z wyspecjalizowanym prawnikiem.
- ♟ Sporządź testament własnoręczny bądź notarialny, w zależności od stopnia złożoności Twojej sytuacji.

Jeżeli nadal zastanawiasz się od czego zacząć sporządzenie testamentu, umów się na spotkanie z ekspertem. Koszt takiej konsultacji nie będzie wysoki, a Ty będziesz mieć pewność, że podejmujesz świadome i mądre decyzje. Pamiętaj, że wytrawny szachista nie pozostawia niczego przypadkowi.

KAŻDY PIONEK MOŻE KIEDYŚ ZOSTAĆ HETMANEM

Mocno wierzę w to, że mój synek to przyszły następca Huberta Hurkacza, a moja córeczka to przyszła następczyni Igi Świątek. Jeśli tak będzie, to jeszcze tylko kilkanaście lat treningów i nie będą potrzebowali mojego wsparcia finansowego 😊 Jednakże jeśli coś potoczy się inaczej, to chcę mieć plan B i dlatego odkładam dla nich pieniądze na łatwiejszy start „w dorosłość”. Na tym etapie nie wiem, czy środki te będą potrzebne na studia za granicą, wkład własny do zakupu mieszkania, czy wsparcie ich pierwszego biznesu.

Pewne decyzje mogą zostać podjęte właściwie zaraz po urodzeniu się dzieci, jak np. oszczędzanie na ich przyszłość. Natomiast gdy tylko dzieci zaczną rozumieć temat pieniędzy, warto je angażować w rozmowy dotyczące finansów. Moje dzieci już dostają niewielkie kieszonkowe, aby oswajać się z tym co i za ile można kupić. Nie ukrywam, że przy okazji jest to świetny sposób na naukę liczenia.

CZY ODKŁADANIE NA PRZYSZŁOŚĆ RZECZYWIŚCIE JEST POTRZEBNE?

Moim zdaniem tak. Chociaż nie wykluczam sytuacji, w której dzieci szybko się usamodzielnią i nie będą potrzebowały takiego wsparcia od rodziców. Tym lepiej! Co do samego odkładania, jestem zwolennikiem budżetów pod konkretne cele i uważam, że jeśli wydzielimy ‘konto’ z pieniędzmi na przyszłość naszych pociech, to znacząco zwiększamy szansę, że je zgromadzimy. Jeśli za 15 lat od dziś miałbym wyciągnąć z portfela jednorazowo dużą kwotę, to mogłoby być to trudne albo niemożliwe. Wolę być przygotowany i uwzględnić to w strategii działań finansowych naszej rodziny.

SKĄD WZIĄĆ NA TO PIENIĄDZE?

Być może zastanawiasz się, jak zorganizować środki na oszczędzanie na ten cel. Obecnie na każde dziecko rodzice w Polsce dostają pieniądze z programu 500+. Zdecydowanie warto rozpatrzyć, aby przynajmniej część z tych pieniędzy trafiła do skarbonki "na dobry start". Jeśli obawiasz się, czy program zostanie utrzymany i czy jego ewentualny brak nie spowoduje turbulencji w Waszych działaniach, to oczywiście przygotuj plan B, bo nie powinno się uzależniać realizacji swoich celów od rzeczy, na które nie masz wpływu. Uważam, że warto tak prowadzić swoje finanse, aby Twoją rodzinę było stać na długofalowe odkładanie niezależnie od sytuacji.

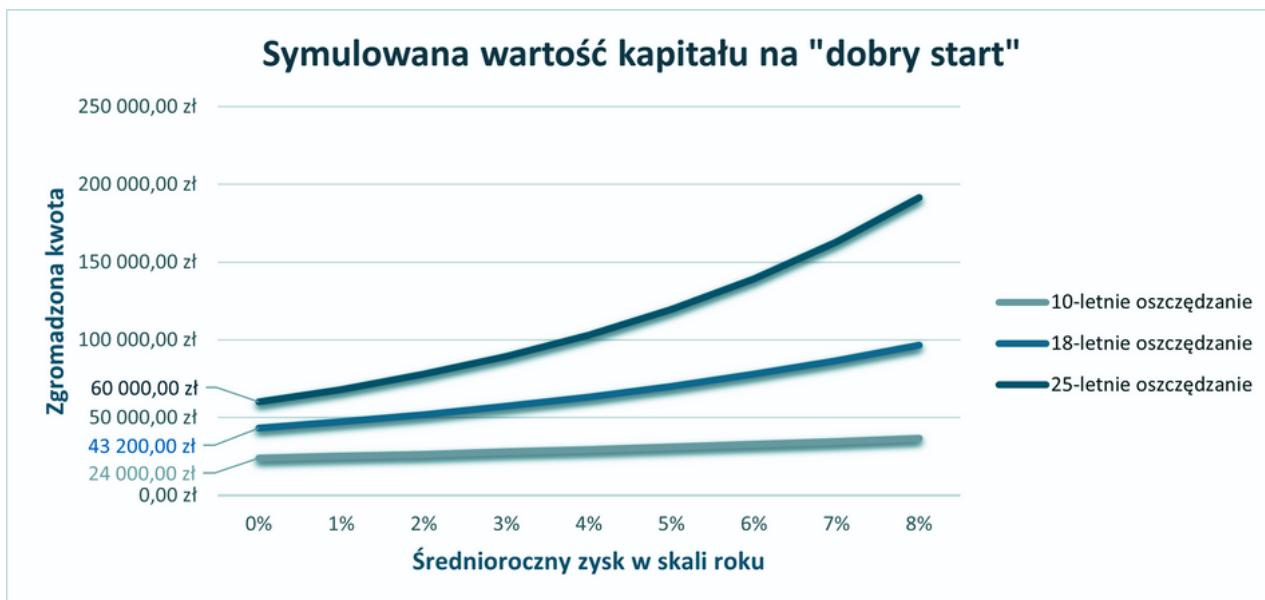

ILE ODŁOŻYSZ?

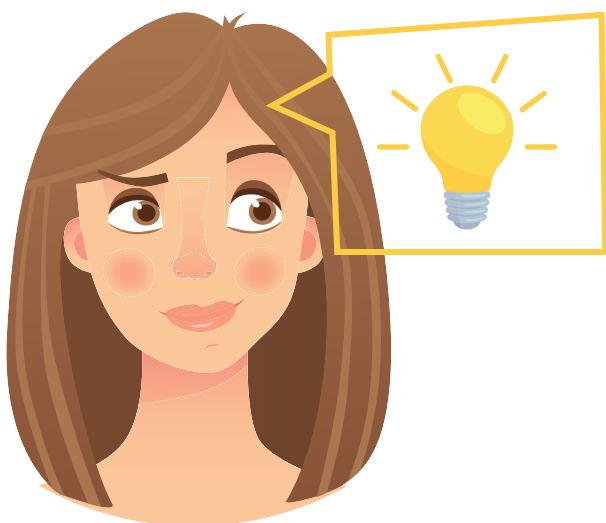
Przyjmijmy, że chcemy przeznaczać 200 zł miesięcznie na przyszły dobry start w życie naszego syna bądź córki. Celowo nie zakładamy odkładania całych 500 zł, bo przecież wydawać pieniądze też trzeba. Poniższa tabela pokazuje, jakich efektów można się spodziewać w zależności od stopy zwrotu i czasu odkładania.

Średnioroczny zysk w skali roku	OKRES		
	10 lat	18 lat	25 lat
0%	24 000,00 zł	43 200,00 zł	60 000,00 zł
1%	25 251,00 zł	47 350,06 zł	68 190,80 zł
2%	26 588,17 zł	52 034,57 zł	77 893,83 zł
3%	28 018,15 zł	57 331,04 zł	89 424,57 zł
4%	29 548,13 zł	63 328,88 zł	103 168,66 zł
5%	31 185,86 zł	70 131,41 zł	119 598,20 zł
6%	32 939,75 zł	77 857,99 zł	139 291,79 zł
7%	34 818,89 zł	86 646,71 zł	162 959,42 zł

Zwróć uwagę, że im więcej czasu dasz sobie na oszczędzanie, tym procent składany przyniesie lepsze efekty. Jak pokazuje poniższy wykres, potencjalne nadwyżki ponad wpłacony kapitał są zdecydowanie większe dla odkładania przez 25 lat niż przez 10. Im wyższy osiągnięty średnioroczny zysk z inwestycji, tym bardziej jest to odczuwalne.

Jak widać największe znaczenie ma czas. Im więcej go sobie damy, tym lepsze efekty oszczędzania. Powyższe wartości nie uwzględniają inflacji. Natomiast jeśli będziesz indeksować wpłaty co roku, to ograniczy to wpływ utraty wartości pieniądza w czasie. Co do sposobu inwestowania każdy potrzebuje odnaleźć swoje preferencje. Mniejszy potencjalny zysk, niższe ryzyko. Większy potencjalny zysk, większe ryzyko.

CZYM JEST INDEKSOWANIE WPŁATY?

Indeksowanie wpłaty sprowadza się do corocznego zwiększania jej o określony procent, na przykład równy wskaźnikowi inflacji. Ma to na celu dostosowanie kwoty inwestycji do pierwotnie założonej wartości.

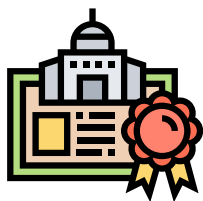
JAK ROZWIĄZALI TO PAŃSTWO SZACHOWI?

Państwo Szachowi postanowili przeznaczyć całość 500+ na przyszłość swoich dzieci. Bez tych dodatkowych wpływów ich rodzina i tak generowała oszczędności w ramach bilansu miesięcznego. 50% wpływów z 500+ postanowili przeznaczyć na programy regularnego oszczędzania. Jeden dla Jasia, drugi dla Moniki. Pozostałe 50% oszczędzają, a następnie po zgromadzeniu większej kwoty przeznaczają na inne rozwiązania inwestycyjne w celu dywersyfikacji. Np. ostatnio kupili złotą sztabkę, którą bez problemu będą mogli upłynnić w odpowiednim momencie. Plan zakłada, że środki zostaną wykorzystane na studia za granicą dla małych Arcymistrzów. Ale kto wie, co przyniesie życie :)

TOP 3 NAJLEPSZYCH POSUNIĘĆ:

- Określcie, ile możecie i chcecie przeznaczyć na „dobry start” dla Waszych dzieci.
- Stwórcie rodzinny plan odkładania na przyszłość młodszej części Waszej drużyny.
- Oceńcie Wasz apetyt na ryzyko i zdecydujcie, jakie rozwiązanie inwestycyjne będzie dla Was najlepsze.

PRZYKŁADY ROZWIĄZAŃ:

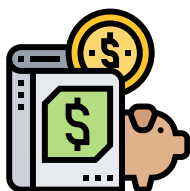
OBLIGACJE

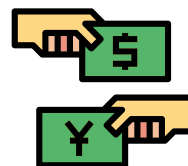
DZIAŁKI

ZŁOTO

PROGRAMY
SYSTEMATYCZNEGO
OSZCZĘDZANIA

PAPIERY
WARTOŚCIOWE

Sam(a) zdecyduj, jak zadbasz o przyszłość finansową swojego dziecka!

ZAKOŃCZENIE:

Skoro to czytasz, to znaczy, że zależy Ci na zwiększeniu swojej świadomości finansowej. **Brawo!** 😊 W partii szachowej często dochodzi do „końcówek”. **Jeśli wcześniejszymi ruchami, wypracowałeś sobie odpowiednią przewagę, to teraz możesz zamatować swojego przeciwnika albo zmusić go do poddania się.**

Co może być przeciwnikiem bezpieczeństwa finansowego Twojej rodziny? Mogą to być wszelkie zagrożenia i ryzyka, których nie uwzględniłeś w Waszym planie.

Jeśli czujecie się finansowo bezpiecznie i komfortowo, odnieście zwycięstwo!

Moją pasją są szachy i dlatego wiele aspektów życiowych staram się porównać z zasadami, które rządzą królewską grą. Jeśli grasz w szachy i łatwo sobie to wyobraziłeś, super! Jeśli jeszcze w nie nie grałeś, to mam nadzieję, że przy okazji zaciekawisz się tą arcyciekawą grą. Poza tym jestem przekonany, że będziesz w stanie znaleźć tu wiele analogii do swojego ulubionego sportu lub hobby. Wersja 2.0 poradnika, którą mogłeś przeczytać, to zaktualizowany w maju 2023 roku drogowskaz dla Ciebie i Twojej rodziny.

Bądź przykładem i liderem dla swoich dzieci. Wiele nawyków i zachowań nasi potomkowie biorą właśnie od nas. Jeśli będziesz świadomie podchodził do tematów finansowych, to zdecydowanie zwiększysz szanse na to, że mali mistrzowie pójdą w Twoje ślady. Zachęcam Cię również do tego, abyś dał im możliwość nauczenia się przesuwania figur po szachownicy. Szachy uczą logiki, analitycznego myślenia, planowania, strategii oraz koncentracji.

Stwórz strategię finansową dla Waszej rodziny, która będzie najlepiej odpowiadała Waszym potrzebom i oczekiwaniom.

Rozegraj swoją najlepszą finansową partię szachów!

Radek

PROPERTY & CAPITAL
ADVISORS

O AUTORZE

Radosław Zaręba stanowisko Prezesa Zarządu objął w styczniu 2021 r., a z firmą związany jest od początku jej istnienia.

W ostatnich latach z sukcesami zarządzał **Działem Serwisu i Opieki Klienta**, dbając o relacje z ponad 2000 aktywnych Inwestorów. Na przełomie 2022/2023 roku prowadził zmianę strategii biznesowej Spółki PCA na nieruchomości gruntowe i wakacyjne.

Makler Papierów Wartościowych (lic. 3406) i Certyfikowany Doradca EFG. Doradca finansowy z 12-letnim doświadczeniem w branży.

Na co dzień zarządza Zespołem PCA z iście szachowym zacięciem, jak przystało na zawodnika z tytułem **Kandydata na Mistrza!** Umiejętność strategicznego działania oraz stoicki spokój przenosi na co dzień z szachownicy do biura PCA.

Prywatnie **mąż i ojciec** dwójki dzieci w wieku 4 i 7 lat. Pasjonat tenisa ziemnego.

PROPERTY & CAPITAL ADVISORS

WWW.PCADVISORS.PL